

Directivas davart la procedura da qualificaziun en la furmaziun fundamentala professiunala

- Sa basond sin l'art. 3 lit. f da l'ordinaziun davart la furmaziun professiunala e davart purschidas da furmaziun cuntinuanta (OFurm)
- Relaschadas dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient (departament) ils 29 da zercladur 2016

I. Cumissiuns d'examen

Art. 1

Cumissiuns d'examen

¹ Il chantun vegn dividì en circuls d'examen che vegnan survegliads da las suandantas cumissiuns d'examen:

- a) cumissiun d'examen per las professiuns che vegnan scoladas en las scolas professiunalas spezializadas commerzialas en il chantun Grischun;
- b) cumissiuns d'examen per las ulteriuras professiuns che vegnan scoladas en il chantun.

² Il departament elegia la presidenta u il president, ina represchentanta u in represchentant da l'uffizi per la furmaziun professiunala sco er – en moda paritetica – maximalmain set ulteriuras commembras ed ulteriurs commembers da las represchentanzas da las lavurantas e dals lavurants sco er da las patronas e dals patrons. Dal rest sa constitueschan las cumissiuns d'examen sezzas. Il departament elegia er las represchentantas ed ils represchentants da las scolas professiunalas spezializadas respectivamain da las scolas medias commerzialas ch'èn activas en il circol d'examen; questas represchentantas e quests represchentants prendan part cun vusch consultativa a las sesidas da las cumissiuns d'examen.

³ Las disposiziuns dal dretg chantunal da personal davart las collavuraturas ed ils collavurats en uffizi accessoric vegnan applitgadas conform al senn.

Art. 2

Incumbensas

Las cumissiuns d'examen han cunzunt las suandantas incumbensas:

- a) survegliar e controllar che las proceduras da qualificaziun vegnian organisadas e realisadas conform a l'urden;
- b) fixar ils termins da las proceduras da qualificaziun en enclegientscha cun l'uffizi e cun las scolas, resguardond ils termins che vegnan prescrits da las cumissiuns federalas d'examen u d'autras organisaziuns d'examen responsablas;
- c) elegir las schefexpertas ed ils schefexperts sco er las expertas ed ils experts en enclegientscha cun l'uffizi e cun las federaziuns professiunalas interessadas;
- d) far in rapport davart il decurs da mintga sessiun d'examen per mauns dal departament.

Art. 3

Organisaziun da las sesidas

¹ Suenter mintga sessiun d'examen sa radunan las cumissiuns d'examen ad ina sesida. In'eventuala sesida avant il cumenzament da la sessiun d'examen tracta cunzunt dumondas da l'organisaziun dals examens e da l'organisaziun da visitas d'examens tras las commembras ed ils commembers da las cumissiuns. La sesida suenter la terminaziun dals examens serva a las commembras ed als commembers da las cumissiuns en spezial per evaluar ils resultats dals examens e per far il rapport.

² La direenziun d'examen prenda part a las sesidas da las cumissiuns d'examen en funcziun consultativa. Per las sesidas pon vegnir consultads expertas ed experts.

³ Las sesidas e las tractativas da las cumissiuns d'examen e da lur cumissiuns vegnan protocolladas.

II. Direenziuns d'examen

Art. 4

Direenziuns d'examen

¹ La direenziun d'examen per las proceduras da qualificaziun da las professiuns che vegnan scoladas en las scolas professiunalas spezializadas commerzialas vegn nominada da la cumissiun d'examen da las scolas professiunalas spezializadas commerzialas.

² La direenziun d'examen per las ulteriuras proceduras da qualificaziun vegn nominada da l'uffizi.

³ Las direcziuns d'examen èn responsablas per las suandantas incumbensas:

- a) planisar, coordinar ed administrar las proceduras da qualificaziun;
- b) realisar la procedura d'annunzia sco er publitgar la durada da la sessiun d'examen, las premissas legalas ed il termin d'annunzia en il feigl uffizial dal chantun Grischun;
- c) communitgar las candidatas ed ils candidats admiss, ils termins d'examen ed ils lieus d'examen a las commembras ed als commembers da las cumissiuns sco er a las scolas professiunalas spezialisadas;
- d) attribuir las candidatas ed ils candidats a las schefexpertas ed als schefexperts sco er ad instanzas d'examen extrachantunalas inditgond ils roms d'examen che ston vegnir absolvids;
- e) decider davart la concessiun d'ina cumpensaziun da dischavantatgs en la procedura da qualificaziun;
- f) eruir ils resultats dals examens;
- g) emetter ils certificats da notas per las candidatas ed ils candidats en il champ da cumpetenzza dal chantun Grischun;
- h) communitgar a las direcziuns d'examen extrachantunalas ils resultats dals examens da las candidatas e dals candidats ch'èn vegnids attribuids d'ordaifer il chantun;
- i) communitgar ils resultats dals examens a las candidatas ed als candidats sco er als manaschis d'emprendissadi;
- j) evaluar ils resultats dals examens e suttametter il rapport a la cumissiun d'examen cumpetenta.

III. Schefexpertas e schefexperts

Art. 5

Schefexpertas
e schefexperts

¹ Sco schefexpertas e schefexperts ston per regla vegnir nominads expertas ed experts cun experientscha che han la qualificaziun necessaria e che lavuran en manaschis da scolaziun. Las federaziuns respectivas han il dretg da far propostas. La direcziun d'examen po engaschar er schefexpertas e schefexperts ch'èn vegnids nominads d'instanzas d'examen extrachantunalas. Da las relaziuns linguisticas e regionalas stoi vegnir tegnì quint uschenavant sco pussaivel.

² Las disposiziuns dal dretg chantunal da personal davart las collavuraturas ed ils collavuratur en uffizi accessoric vegnan applitgadas conform al senn. La limita da vegliadetgna per schefexpertas e schefexperts importa 70 onns.

Art. 6

Incumbensas

¹ En cas da basegn elavuran las schefexpertas ed ils schefexperts las dumondas d'examen ensemen cun la gruppa responsabla d'expertas e d'experts, uschenavant ch'i n'èn avant maun naginas dumondas d'examen elavuradas sin plaun interchantunal.

² Ellas ed els procuran ch'ils examens vegnian realisads conform a l'urden tenor las ordinaziuns da furmaziun e sa stentan che las notas vegnian dadas tenor aspects unitars.

³ En l'interess da realisar ils examens e da dar notas en moda unitara pon las expertas ed ils experts vegnir clamads – tuts ensemen u en gruppas – ad ina sesida iniciala ed ad ina sesida finala.

⁴ Sche la schefexperta u il schefexpert n'è per motivs stringents betg en cas d'ademplier l'incumbensa, deleghescha ella u el quella – cun il consentiment da la manadra u dal manader da l'examen – ad ina expert u in expert da la gruppa professiunala.

IV. Expertas ed experts, consultaziun d'ulteriuras personas

Art. 7

Expertas ed experts

¹ Sco expertas ed experts da la branscha e sco expertas ed experts spezialisads ston vegnir engaschadas personas da professiun cun experientscha che han per regla frequentà in curs d'expertas e d'experts, che instrueschan sezs emprendistas ed emprendists e che han la qualificaziun necessaria. Patrunas e patruns sco er lavurantas e lavurants ston vegnir resguardads en ina relaziun adequata. Las federaziuns respectivas han il dretg da far propostas. Da las relaziuns linguisticas stoi vegnir tegnì quint uschenavant sco pussaivel.

² Las expertas ed ils experts ston vegnir engaschads uschia, che las candidatas ed ils candidats na vegnan ni favurisads ni dischavantagiads. Proximas parentas e proxims parents sco er instructuras ed instructurs da las candidatas e dals candidats prendan recusaziun tar l'examen da quellas e da quels.

³ Las disposiziuns dal dretg chantunal da personal davart las collavuraturas ed ils collavuratur en uffizi accessoric vegnan applitgadas conform al senn. La limita da vegliadetgna per expertas ed experts importa 70 onns.

⁴ Las expertas ed ils experts fan in protocol che inditgescha las uras dal cumenzament e da la fin da l'examen e che descriva il decurs essenzial da l'examen. Ellas ed els examineschan l'identitad da las candidatas e dals candidats e fan la controlla concernent ils meds auxiliars scumandads.

Art. 8

Consultaziun
da persunas
d'instrucziun

¹ En cas da basegn pon las persunas d'instrucziun da scolas professiunalas spezializadas vegnir engaschadas per elavurar las dumondas d'examen, per far lavurs da correctura, per survegliar ils examens e sco experts ed experts.

² Il temp impundi dastga vegnir mess a quint, uschenavant ch'el na resulta betg durant l'instrucziun u na po betg vegnir cumpensà tras lecziuns che crodan or.

V. Decurs dals examens

Art. 9

Sessiun d'examen

Mintga onn ha lieu ina sessiun d'examen.

Art. 10

Annunzia

¹ Las persunas ch'èn responsablas per la furmaziun professiunala en la furmaziun fundamentala professiunala ston annunziar las candidatas ed ils candidats per l'examen tar la direcziun d'examen, e quai entaifer il termin fixà e resguardond las premissas legalas. Persunas senza contract d'emprendissadi tenor las disposiziuns da la lescha federala davart la furmaziun professiunala s'annunzian directamain tar la direcziun d'examen.

² Annunzias che vegnan inoltradas memia tard vegnan resguardadas per la sessiun d'examen respectiva mo en cas motivads.

Art. 11

Clamada als
examens

La direcziun d'examen infurmescha las candidatas ed ils candidats admiss als examens davart il spazi da temp decisiv en lur professiun, davart ils lieus nua ch'ils examens han lieu, davart las schefexpertas ed ils schefexperts responsabels sco er davart e las cundiziuns d'examen. La schefexperta u il schefexpert trametta a las candidatas ed als candidats la clamada detagliada als examens cun las uras d'examen ed ils lieus d'examen per rom d'examen che valan per mintga candidata respectivamain per mintga candidat ensemen cun las cundiziuns d'examen e communitgescha, tge meds auxiliars ch'èn permess.

Art. 12

Examens, access

¹ Las candidatas ed ils candidats ston observar il termin e tut las directivas ch'èn cuntegnidas en la clamada e cumparair a l'examen conform a las prescripziuns. Sche quai vegn pretendì, ston ellas ed els cumprovar lur identitad a maun d'in document d'identitad uffizial.

² Access als examens han mo las expertas ed ils experts ch'èn incumbensads da realisar ils examens, il personal da surveglianza ed il personal auxiliar ch'è vegnì nominà da la schefexperta u dal schefexpert, las represchentanztas da las cumissiuns d'examen sco er persunas che han ina legitimaziun suttascritta da la presidenta u dal president da la cumissiun d'examen, da la direcziun d'examen u da la direcziun da l'uffizi.

Art. 13

Absenza

¹ Candidatas e candidats che na pon betg far l'examen u betg tut l'examen pervia da malsogna, pervia d'accident u per auters motifs impurtants betg attribuibels a la candidata u al candidat, ston annunziar quai immediatamain a la direcziun d'examen ubain a la schefexperta u al schefexpert. En cas da malsogna u d'accident sto vegnir suttamess in attest da la media u dal medi. Las candidatas ed ils candidats vegnan puspè clamads pli tard a l'examen.

² Sch'ina candidata u in candidat manca l'examen per motifs per perstgisabels, vegn l'examen declerà per betg reussì. Ils custs resultads vegnan mess a quint a la candidata u al candidat.

Art. 14

Consegna da
fegls da notas

¹ Cur che l'examen è finì, consegnan las schefexpertas ed ils schefexperts immediatamain ils fegls da notas a la direcziun d'examen. Las notas che vegnan dadas ston vegnir documentadas en scrit en moda transparenta.

² Las schefexpertas ed ils schefexperts fan ils protocols necessaris davart il decurs dals examens e tegnan a disposiziun quels per la direcziun d'examen e per la cumissiun d'examen responsabla.

Art. 15

Resultat dals
examens

¹ Sin fundament da las actas d'examen eruescha la direcziun d'examen tenor las disposiziuns da la confederaziun davart las proceduras da qualificaziun en la furmaziun fundamentala professiunala, sche l'examen vala sco reussì u sco betg reussì.

² Examens che valan sco per pauc betg reussids sin fundament da las normas da reussida da l'ordinaziun respectiva davart la furmaziun fundamentala professiunala, vegnan controllads. Sco per pauc betg reussì vala in examen, sch'el valess sco reussì en cas che maximalmain ina nota da posiziun vegniss curregida per ina mesa nota en maximalmain in sector da qualificaziun ch'è valità sco nunsuffizient. La direcziun d'examen lascha controllar las schefexpertas ed ils schefexperts ils sectors da qualificaziun ch'èn valitads sco nunsuffizients. Talas e tals communitgeschan a la direcziun d'examen, sche las notas dadas èn vegnidas mantegnidas respectivamain sche las notas èn vegnidas curregidas. La direcziun d'examen fixescha il resultat dals examens. Betg auzadas na dastgan vegnir notas empiricas, notas da la maturitad professiunala e notas da terzs examens sco certificats da lingua, e plinavant notas d'examens e d'examens parzials anticipads ch'èn gia vegnidas communitgadas cun l'indicaziun dals meds legals.

³ Las commembras ed ils commembers da la cumissiun d'examen, las expertas ed ils experts, las schefexpertas ed ils schefexperts sco er autras personas participadas a la procedura da qualificaziun n'èn betg autorisads da communitgar notas.

Art. 16

Communicaziun dal resultat dals examens

¹ La direcziun d'examen communitgescha a las candidatas ed als candidats sco er als manaschis d'emprendissadi il resultat dals examens.

² L'uffizi trametta l'attestat da qualificaziun u l'attest professiunal ensemen cun il certificat da notas al manaschi d'emprendissadi.

³ Il certificat da notas po vegnir surdà a las candidatas ed als candidats che han fatg ils examens cun success er en il rom d'ina festivitad finala.

Art. 17

Conservaziun da lavurs d'examen

¹ Sch'i sa tracta da lavurs d'examen che na pon betg vegnir conservadas, ston las expertas ed ils experts far immediatamain ina documentaziun exacta e detagliada da l'examen.

² En cas che l'examen n'è betg reussì, ston vegnir conservadas las lavurs d'examen, ils protocols d'examen e las dumondas d'examen fin a la scadenza dal termin da recurs ed en cas d'in recurs fin ch'il recurs è liquidà cun vigur legala.

³ En cas che l'examen n'è betg reussì, po la candidata u il candidat pretender da la direcziun d'examen – entaifer il termin da recurs – da survegnir invista da las actas d'examen.

Art. 18

Repetiziun d'examens

Candidatas e candidats che vulan repeter in examen ston s'annunziar a temp tar la direcziun d'examen.

VI. Cuntravenziuns

Art. 19

Mesiras disciplinas

¹ Cuntravenziuns cunter las cundiziuns d'examen ston vegnir annunziadas immediatamain da la schef-experta u dal schefexpert responsabel a la direcziun d'examen. La cumissiun d'examen decida davart eventualas mesiras. Ella po delegar questa cumpetenzza ad ina cumissiun che sa cumpona da la presidenta u dal president e da la direcziun d'examen ubain da la presidenta u dal president e d'ina ulteriura commembra u d'in ulteriur commember da la cumissiun d'examen.

² En cas da grevas cuntravenziuns cunter las cundiziuns d'examen federalas e chantunalas sco l'absenza da l'examen, la retratga durant l'examen, l'inobservanza da las uras d'examen prescrittas, l'agid da terzas personas, la lavur ordaifer il lieu d'examen, il diever da meds auxiliars scumandads e.u.v. vegn l'examen interrut e declerà per betg reussì. La cumissiun d'examen decida, sche l'examen sto vegnir repetì dal tuttafatg u parzialmain. In examen dastga vegnir repetì il pli baud suenter la scadenza dad 1 onn.

Art. 20

Contestaziuns

Contestaziuns en connex cun la realisaziun dals examens ston vegnir drizzadas immediatamain en scrit a la presidenta u al president da la cumissiun d'examen u a la direcziun d'examen. Quels ordineschan las mesiras necessarias.

Art. 21

Recurs

Las decisiuns disciplinas ston vegnir munidas cun ina indicaziun dals meds legals, tenor la quala la candidata u il candidat po far recurs en scrit cunter la decisiun tar il departament entaifer 10 dis suenter la communicaziun.

VII. Ulteriuras disposiziuns

Art. 22

Metter a quint
ils custs

Per definir ils custs imputabels che resultan en connex cun la procedura da qualificaziun valan las recumandaziuns concernent il metter a quint ils custs da candidatas e candidats extrachantunals, deliberadas da la conferenza svizra dals uffizis per la furmaziun professiunala. Ils custs che vegnan adossads al chantun per il material e per las localitads vegnan mess a quint als manaschis d'emprendissadi. A candidatas e candidats senza contract d'emprendissadi cun in manaschi d'emprendissadi vegnan ils custs per il material e per las localitads mess a quint directamain.

Art. 23

Secret d'uffizi

Las commembras ed ils commembers da las cumissiuns, la direcziun d'examen, las schefexpertas ed ils schefexperts, las expertas ed ils experts sco er autras persunas involvidas en las proceduras da qualificaziun èn suttamessas al secret d'uffizi; ellas ed els na dastgan betg dar vinavant infurmaziuns davart cuntegns dals examens, decurs dals examens, notas dals examens u circumstanzas manaschialas ch'èn accessiblas ad ellas ed els en questa funcziun, respectivamain dastgan far quai mo en il rom da l'autorisaziun ch'ellas ed els han survegnì tras quest relasch.

VIII. Entrada en vigor

Art. 24

Entrada en vigor

Questas disposiziuns entran en vigor il 1. da fanadur 2016 e remplazzan las directivas davart las proceduras da qualificaziun en la furmaziun fundamentala professiunala dals 22 da matg 2009.